

PEDAGOG

RESPUBLIKA ILMU JURNAL

The journal "Pedagog" covers the sphere of spiritual and educational thinking of a person, the socio-political life of a person, institutions of civil society, global problems, problems of education, new technologies produced today, reforming the education system and publishes scientific articles on open scientific popular analysis.

The journal is intended for students, masters, professional scientists and researchers, university professors. The publication publishes articles of a problematic and scientific-practical nature.

Volume 7, Issue 4

Exact
Natural
Medical
Technical
Economics
Philological
Pedagogical
Social sciences
and humanities

«BEST PUBLICATION»

Ilmiy-tadqiqotlar markazi ©

“PEDAGOG”

RESPUBLIKA ILMIY JURNALI

MATERIALLARI TO‘PLAMI

15-APREL, 2024-YIL

7-TOM 4-SON

O‘ZBEKISTON

2024

	STRUCTURAL-SEMANTIC ANALYSIS OF STATIONARY TERMINOLOGICAL VOCABULARY.	
101.	Atashayxov Abduvahid Abdushukurovich KURASH BO'YICHA YUQORI MALAKAGA EGA BO'LISH TEXNIKASI	582
102.	Гульмира Джуманиязовна Арсланова ФОРМИРОВАНИЕ ЛОГИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА	588
103.	Lukmonova Salomat Gafurovna RAQAMLI TA'LIM – O'QUV-TARBIYA JARAYONIDA SIFAT SAMARADORLIGI OMILI	594
104.	Z.M. Zarifova « FORMATION OF MANAGEMENT CULTURE AMONG PRESCHOOL EDUCATION PRACTITIONERS »	600
105.	Бадалова Б.Т. ЗАМОНАВИЙ ТИЛШУНОСЛИКНИНГ СОҲАЛАР ТЕРМИНОЛОГИЯСИ ВА АМАЛИЙ МЕТОДИКАСИ	608
106.	Axmadxonov Afzaliddin Abduvosi O'g'li, Ochilov Istam Nabiyeovich ELEKTROSHOK QURILMALARINING QO'LLANILISHI, AFZALLIKLARI, KAMCHILIKLARI VA TUZILISHI.	615
107.	Nargizakhon Khodjayeva Saydolim kizi THE PEDAGOGICAL FEATURES OF SELF-STUDY: A COMPREHENSIVE ANALYSIS OF ITS' TYPES	620
108.	Toshmurodov Ahror VOYAGA YETMAGAN JINOYATCHILAR SHAXSINI O'RGANISHNING KRIMINOLOGIK TAVSIFI VA UNING AHAMIYATI	626
109.	Qosimova Xusnuraxon Oybek qizi TURLI TIZIMDAGI TILLARDA KIRISH BO'LAKLAR VA ULARNI IFODALOVCHI SINTAKTIK VOSITALAR	631
110.	Абдукаримова Шахноза Набиевна БУЛАЖАК ТАРБИЯЧИЛАРДА КРЕАТИВЛИК ҚОБИЛИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МЕХАНИЗМИ.	635
111.	Serkaboyeva N.B. BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'YIN TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA O'QUVCHI QIZIQISHINI ANIQLASH YO'LLARI	640
112.	B. F. Mirzamuratov O'RTA TA'LIMDA FIZIKANI O'QITISH JARAYONINING PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI.	644
113.	Maxamatxo'jaeva G.U. INGLIZ VA RUS BAYNALMINAL SO'ZLARNING TARJIMA MUAMMOLARI	647
114.	Ahmedov Azimjon Ilkhomovich Olimova Odinaxon "INTRODUCTION TO TRANSLATION AND STRATEGIES"	651
115.	Ahmedov Azimjon Ilkhomovich Ashirova Nilufarxon "UNDERSTANDING TRANSLATION UNITS AND SHIFTS"	656
116.	Gulyuza Maxamataliyeva BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARI BILAN INDIVIDUAL ISHLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	661
117.	M.M. Xamrakulova KASB TANLASHGA MUNOSABAT TIZIMIDA MAVJUD MUAMMOLARI	664
118.	Khomidova Ayshakhanim THE FIRST ACADEMIC WOMAN OF UZBEKISTAN KHADICHA SULAYMANOVA	669
119.	Teshaboyev E. KURASH MUSOBAQASIGA HAKAMLARNI TAYYORLASH USUL VA SHAKLLARI.	671
120.	Saytinbetov E. FUTBOL MUSOBAQALARNI TASHKIL QILISH VA O'TKAZISH	674
121.	G'ulomjonov D. GANDBOL O'YINIDA TEXNIK TAKTIK TAYYORGARLIKNING AHAMIYATI	680

**KURASH MUSOBAQASIGA HAKAMLARNI TAYYORLASH USUL
VA SHAKLLARI.**

MAMATQULOV RAVSHANJON SOLIJONOVICH

Chirchiq davlat pedagogika universiteti,

“Jismoniy madaniyat” fakulteti katta o‘qituvchisi

Teshaboyev E.

CHDPU Jismoniy madaniyat fakulteti 3-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada musobaqalarda ishtirok etish maqsadi g'alabaga erishish yoki imkoni boricha yuqori o'rinlarni egallashdan iborat. Trenirovka jarayonida odatda, sportchining yuqori sport natijalariga erishishiga yordam beradigan hamma sifatlarni yuksak darajada namoyon qilish uchun sharoitlar yaratish imkoniyati yo'q.

Kalit so'zlar: Kurash, jismoniy tayyorgarlik, hakamhalol, chala, jismoniy holat, yonbosh, dakki.

Аннотация: В данной статье цель участия в соревнованиях – выиграть или занять как можно более высокое место. В ходе тренировок обычно не удается создать условия для того, чтобы спортсмен мог продемонстрировать на высоком уровне все качества, которые помогают ему достичь высоких спортивных результатов.

Ключевые слова: Борьба, физическая подготовка, судья, халол, физическое состояние чала, даkki.

Milliy kurash turlari; Dunyoda unchalik ko'p bo'lmagan davlatlardagina milliy kurash turlari mavjud. Bizning yurtimizda birdaniga ikkita milliy kurash turi borligidan g'ururlanib, kelajak avlodlarimizga mazkur qadriyatimizni saqlab qolishimiz zarur. O'zbekistonda milliy kurash turlaridan kurash va belbog'li kurash juda yaxshi rivojlangan. Ko'p sonli tarixiy yodgorliklarda milliy kurash turlari o'z aksini topgan.

Kurashning avvalgi nomi – Buxorochoa usuldagi kurash, belbog'li kurashning avvalgi nomi - Farg'onacha usuldagi kurash deb atalgan. Bahslarni tinchlik yo'li bilan hal qilish, shuningdek dushmanni asirga olish usullarini o'z ichiga oladigan kurash usullarini tasvirlovchi qadimiy rasmlar hozirgi O'zbekiston hududida olib borilgan arxeologik qazilmalar davomida topilgan. Aytish joizki, musobaqalar oldidan uloqtirishlar, sakrashlar, kuchni namoyish qilishni o'z ichiga oluvchi mashqlar bajarilgan.

Ular raqiblarning o'zaro bellashuvlari oldidan badan qizdirish vositasi sifatida xizmat qilgan. Kurashchilar bir birining charmdan tayyorlangan belbog'idan yoki ustki kiyimining har xil joyidan ushlab, bellashishni boshlaganlar. Raqibni tashlash texnik usulini bajarishda oyoqlar bilan harakat qilishga hamda chalish usullariga katta e'tibor qaratilgan. O'zbekiston hududida yashovchi xalqlarda bellashuv birinchi tashlashgacha davom etgan. Bu musobaqalar milliy musiqa ohanglari sadolari ostida o'tkazilgan va musobaqa g'olibi xalq o'rtasida katta hurmatga sazovor bo'lgan. Kurash bellashuvlari g'alaba, oilaviy tantana yoki mavsumiy bayramlar munosabati bilan o'tkaziladigan bayramlar bezagi bo'lgan. Buyuk bobokolonlarimizdan

eAbu Ali Ibn Sino (980-1037) va Alisher Navoiy (1441-1501) asarlarida kuchli kurashchilarning bellashuvlari hamda ba'zi texnik usullarning ta'rifi yozib qoldirilgan. Ushbu asarlardan ko'rinib turibdiki, hozirgi O'zbekiston hududida usullar tizimi yetarlicha rivojlangan milliy kurash mavjud bo'lgan. Qadimdan ikkita kurash turi shakllangan. Raqib belbog'ini oldindan ushlab bellashish va raqibni erkin ushlab olishish. Kurashning birinchi turi "Farg'onacha", ikkinchisi "Buxorocha" usul deb nomlangan. Bu milliy kurash turlari hozirgi kunda ham Respublikamizda keng tarqalgan. Ushbu turlar bo'yicha Respublika, Osiyo va Jahon chempionatlari o'tkaziladi. 1908- yildan boshlab Turkiston polvonlari o'rtasida professional musobaqalar o'tkazila boshlangan. 1936-yilda yoshlarni milliy kurashga qiziqishini hisobga olib Respublika sport qo'mitasi Toshkent shahrida milliy kurash seksiyasi tuzildi. 1937-yil Toshkent shahrida birinchi bor Respublikaning 30 ta shahridan 120 ta polvon yig'ilib kurash bo'yicha O'zbekiston birinchiligi o'tkazildi. 1938-yilda "Sambo" kurashi joriy qilinganligi sababli sambo kiyimida (kurtka) kurash tushishi unga moslashish juda tez kechadi. 1939-yil O'zbek kurashining Farg'onacha va Buxorocha turlari bo'yicha musobaqa qoidalari ishlab chiqildi. 1945-yildan boshlab kurash bo'yicha Respublika birinchiliklari o'tkaziladi. 1947-yildan kurash umum o'zbek Spartakiadasi dasturiga kiritilgan. 1949-yildan kurash qishloq Spartakiadasi dasturiga kiritilgan. 1975-yildan O'zbekiston Davlat jismoniy tarbiya institutiga Buxoracha va Farg'onacha uslubdagi milliy kurash turlari bo'yicha abituriyentlar qabul qilinishi boshlangan. Unda A. Absattarov Buxoracha usuldagi kurash bo'yicha, J. Nurshin Farg'onacha usuldagi kurash bo'yicha murabbiylik qilgan.

1991-yil xalqaro kurash assotsiatsiyasi prezidenti Komil Yusurov qadimiy manbalarda keltirilgan ma'lumotlarni jamlab, dunyo andozalariga mos kurash qoidalarini ishlab chiqdi. 1992-yildan boshlab viloyatlarda kurash musobaqalari va turnirlari ommaviy tarzda o'tkazilib kelindi. 1993-yilda ulug' bobokalonimiz Al-Hakim At-Termiziy xotirasiga bag'ishlangan xalqaro turnirni o'tkazish to'g'risida Vazirlar Mahkamasining qarori qabul qilindi. 1998-yilda Xalqaro kurash assotsiatsiyasi tuzildi (IKA), uning faxriy prezidenti etib mamlakatimizning Birinchi Prezidenti I. A. Karimov saylandi.

1999-yil 1-2-may kunlari Toshkent shahrining "Yunusobod" tennis saroyi va "Jar" sport majmuasida kurash bo'yicha birinchi Jahon chempionati o'tkazildi. Kurash bo'yicha birinchi jahon chempioni unvonini A. Qurbonov, K. Murodov, T. Muxammadievlar egalladi. 2000-yil 23-iyunda butun jahon kurashni rivojlantirish jamg'armasi tashkil qilindi. Mustaqillik yillarida ko'plab nufuzli xalqaro turnirlar, qit'alar va Jahon chempionatlari o'tkazilib kelinmoqda. 2017-yilning 7- mart kuni "Sport" gazetasida rasmiy ravishda kurash XVIII yozgi Osiyo o'yinlari dasturidan o'rin egallaganligi e'lon qilindi. Unga ko'ra 2018-yilning 18-avgustdan 2-sentyabrgacha davom etadigan Indoneziyaning Jakarta va Palembang shaharlaridagi XVIII yozgi Osiyo o'yinlarining 19-22-avgust kunlari kurash bo'yicha bellashuvlar o'tkazildi.

Kurash turlarida hakamlik qilish qoidalari va vazifalari; Musobaqalarda ishtirok etish maqsadi g'alabaga erishish yoki imkoni boricha yuqori o'rinlarni egallashdan iborat.

Trenirovka jarayonida odatda, sportchining yuqori sport natijalariga erishishga yordam beradigan hamma sifatلامي yuksak darajada namoyon qilish uchun sharoitlar yaratish imkoniyati yo‘q. Musobaqalarda har bir sportchi o‘z raqibini engishga intiladi va bu intilish sportchidan barcha imkoniyatlarni safarbar etishni talab qiladi. Bu nafaqat insonning funktsional imkoniyatlarini namoyon qilishga imkon beradi, balki ulami shakllantirish vositasi bo‘lib ham xizmat qiladi

Musobaqalar quyidagi vazifalarni hal etishga yordam beradi;

- sport jamoasida o‘quv-trenirovka ishi ahvolini aniqlash;
- kurashchilar tayyorgarligi darajasini aniqlash;
- har bir tayyorgarlik bosqichida o‘quv-trenirovka ishiga yakun yasash;
- kurash turlarini targ‘ib qilishga va shug‘ullanuvchilar sonini oshirishga yordam berish.

Adabiyotlar.

1. Ф.С. Фазлиддинов Виды соревновательных нагрузок в футболе- Web of Scientist: International Scientific Research..., 2022
2. FS Fazliddinov Psychological training of athletes- E-Conference Globe, 2021
3. Ф. Ф. Савриевич Основа физического воспитания школьников-физические знания- Web of Scientist: Международные научные исследования., 2021
4. Ф.С. Фазлиддинов Особенности молодежной политики в республике узбекистан- Научный редактор, 2021
5. Ф.С. Фазлиддинов "Принцип регулярности в физическом воспитании и его значение" Вестник магистратуры Научный журнал 2020